

Enheten för människa och organisation
Kerstin Waldenström, 010-730 90 00
arbetsmiljoverket@av.se

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sl@regeringskansliet.se

Remissvar slutbetänkandet Behovsstyrd vård (SOU 2026:38)

Arbetsmiljöverkets synpunkter och ställningstaganden

Arbetsmiljöverket varken tillstyrker eller avstyrker utredningens betänkande om behovsstyrd vård.

Sammanfattning av synpunkter

Flera arbetsmiljömässiga överväganden kvarstår varför Arbetsmiljöverket inte kan tillstyrka förslaget. I den fortsatta handläggningen bör konsekvenserna för arbetstagarnas arbetsmiljö analyseras ytterligare och arbetsgivarens arbetsmiljöansvar tydliggöras.

Arbetsmiljöverkets synpunkter

Arbetsmiljöverkets bedömning grundar sig på förslagets konsekvenser för arbetsmiljön. Även om utredningens förslag på sikt kan bidra till en bättre arbetsmiljö, är det bristfälligt underbyggt gällande dagens risker. Det finns en stor risk att dessa förvärras, framför allt under själva övergången.

Utredningen gör antaganden om att förslaget kan förbättra vissa arbetsmiljöaspekter (såsom trivsel, trygghet, stress, känsla av kontroll). Arbetsmiljöverket bedömer dock att det inte är tydligt hur förslagets skärpta krav på tidsgränser för både information och vård samt koordinering av insatser och förändringar i avtal om digital vård påverkar balansen mellan kraven i arbetet och tillgängliga resurser.

Utifrån Arbetsmiljöverkets tillsyn och statistik om sjukfrånvaro i hälso- och sjukvården är det rimligt att anta att det är en obalans mellan krav och resurser, och därmed en ohälsosam arbetsbelastning, som bidragit till den aktuella situationen med långa väntetider för patienter.

Arbetsgivaren ska se till att de arbetsuppgifter och befogenheter som tilldelas arbetstagarna inte ger upphov till ohälsosam arbetsbelastning. Det innebär att

resurserna ska anpassas till kraven i arbetet. Detta regleras i 2 kap. 6 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:2) om planering och organisering av arbetsmiljöarbete – grundläggande skyldigheter för dig med arbetsgivaransvar.

Arbetsmiljöverket anser att en fördjupad analys bör genomföras av hur reformens krav ska balanseras mot tillgängliga resurser. I denna analys bör det exempelvis vägas in om det finns personella resurser tillgängliga i samhället om produktions- och kapacitetsplanering inte räcker för att genomföra reformförslagen samt vilka åtgärder som krävs för att förebygga ohälsosam arbetsbelastning. Analysen bör särskilt beakta övergångsperioden.

Till förslagets slutliga utformning vill Arbetsmiljöverket framhålla vikten av att hänsyn tas till arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljön. I ansvaret ingår bland annat att undersöka och riskbedöma förändringar i verksamheten och att förebygga de risker i arbetsmiljön som arbetsgivarna identifierar i sina riskbedömningar (se Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd [AFS 2023:1] om systematiskt arbetsmiljöarbete – grundläggande skyldigheter för dig med arbetsgivaransvar).

Arbetsmiljöverket anser att det i den fortsatta beredningen bör övervägas om statliga medel som avsätts för reformens genomförande även bör kunna användas för arbetsmiljöåtgärder som behövs med anledning av förändringen. Staten bör också följa upp hur lagändringen påverkar arbetsmiljön. Det är särskilt viktigt att granska balansen mellan krav och resurser i arbetet.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektör Lars Löow. I den slutliga handläggningen har även avdelningschef Peter Burman, tf. chefsjurist Anna Ladeborn Nilsson och enhetschef Darin Isaksson deltagit. Föredragande har varit handläggare Kerstin Waldenström.

Lars Löow

Kerstin Waldenström

Kopia skickad till:

Arbetsmarknadsdepartementet

arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se